

Määräyksen nimi	Ultrakevytlentäjän lupakirja (PEL M2-70)
Määräyksen asianumero	TRAFICOM/483066/03.04.00.00/2020
Määräyksen tausta ja tavoitteet	<p>Vuoden 2021 alussa voimaan tulevilla ilmailulainsäädännön muutoksilla (534/2020 ja 535/2020) otetaan Suomessa käyttöön EASA-asetuksen (EU) 2018/1139 2 artiklan 8 kohdan mukainen poikkeusmahdollisuus, jolla korotetaan kansallisen sääntelyn piiriin kuuluvien ilma-alusten painorajoja. Poikkeus koskee enintään 2-paikkaisia lentokoneita, joiden sakkausnopeus tai pienin vakaa lentonopeus laskuasussa on enintään 45 solmua kalibroituja ilmanopeutta ja suurin sallittu lentoonlähtömassa (MTOM) maalentokoneilla enintään 600 kg ja vesilentokoneilla enintään 650 kg, ei kuitenkaan tyyppi- hyväksytyjä lentokoneita. Vastaava poikkeusmahdollisuus annetaan myös helikoptereita ja purjelentokoneita varten.</p> <p>Parhaillaan on käynnissä ultrakevyiden ilma-alusten lentokelpoisuutta ja valmistusta koskevan määräyksen AIR M5-10 muutoshanke, jossa määritellään ultrakevyille ilma-aluksille kaksi eri painoluokkaa, B1 ja B2. Näistä B1 kattaa EASA-asetuksen liitteen I mukaiset ja B2 taas edellä mainitun poikkeusmahdollisuuden myötä kansallisen sääntelyn piiriin otetut ultrakevyet ilma-alukset. Ultrakevyiden lentokoneiden luokasta B1 luokan B2 koneeseen siirryttäessä on tarkoitus vaatia eroavuuskoulutus. Tämä edellyttää muutosta lupakirjamääräyksen PEL M2-70 kohtaan 7, Perehdyttämisen- ja eroavuuskoulutus. Ultrakevyiden helikopterien ja purjelentokoneiden lupakirjavaatimuksia tarkastellaan tarpeen mukaan myöhemmin.</p> <p>Toiseksi erään ultrakevyelle lentokoneelle sattuneen onnettomuuden tutkinnassa on ilmennyt, että oppilaalla ei koulutuskirjanpidon mukaan ollut lainkaan aikaisempaa yksinlentokokemusta ennen matkalentoa yksin. Tämän johdosta katsotaan tarpeelliseksi selvittää määräyksen PEL M2-70 kohtaan 2.3.2, että vaaditut yksinlennot tulee suorittaa ennen matkalentoa yksin.</p> <p>Edellä mainittujen muutosten lisäksi määräykseen voidaan tehdä muita tarkennuksia ja selvennyksiä tarpeen mukaan.</p>
Säädösperusta (laki), EU-/kv-oikeudellinen säädöstausta	<p>Laki liikenteen palveluista (320/2017) 131 §</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1139, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2018, yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, 2 artiklan 8 kohta</p>
Hallitusohjelman ja Traficomien strategien päämäärien huomioinen	Liikenneturvallisuuden parantaminen; toimivat ja turvalliset yhteydet.

Määräyksen vaikutukset	<p>Eroavuuskoulutuksen vaatiminen kevyemmän luokan ja raskaamman luokan ultrakevyiden lentokoneiden välillä edistää turvallisuutta, sillä näiden ilma-alusten lento-ominaisuudet ovat osin erilaiset. Eroavuuskoulutuksen voi antaa ultrakevytlennonopettaja tai kyseisen lentokoneen ominaisuuksiin tai järjestelmiin muutoin hyvin perehtynyt henkilö. Tarkoituksena on, että Traficom laatii yhteistyössä Suomen Ilmailuliiton kanssa eroavuuskoulutusta varten koulutusohjelmapohjan, johon kuuluu noin yksi tunti lentämistä sekä ohjeistus (briefing) ennen lentoa ja sen jälkeen.</p> <p>Myös kohtaan 2.3.2 tehtävän muutoksen tavoitteena on parantaa turvallisuutta, joskin kohta on aiemminkin tarkoitettu tulkittavaksi niin, että yksinlennot on lennettävä paikallislentoina ennen matkalentoa yksin. Tämä on myös ilmennyt ultrakevytlennon hyväksytyistä koulutusohjelmista. Muutos yksinomaan selventää tarkoitettua tulkintaa, joten sillä ei ole toiminnallisia tai taloudellisia vaikutuksia. Määräyksellä ei ole vaikutuksia ympäristöön, esteettömyyteen, yhdenvertaisuuteen eikä tasa-arvoon.</p>
Jälkiarviointi (arviointisuunnitelma / ei tehdä)	Seurataan onnettomuus- ja vaaratilanteiden kehitystä. Niiden tulisi olla samalla tai alhaisemmalla tasolla kuin ultrakevytlentotoiminnassa tähän asti.
Määräyksen alustava aikataulu	Määräysmuutos voimaan vuoden 2021 alussa.
Määräyksen notifiointi (kyllä/ei), notifiointin aikataulu	Ei
Määräyksen suhde muihin hankkeisiin	Ultrakevyiden ilma-alusten luokitus kahteen eri painoluokkaan tullaan määrittelemään joulukuussa julkaistavassa muutoksessa määräykseen AIR M5-10, Ultrakevyiden ilma-alusten lentokelpoisuus ja valmistus.
Sidosryhmien kuuleminen	Tavanomainen noin neljän viikon pituinen lausuntokierros, jonka aikana sidosryhmät voivat esittää kommentteja ehdotetuista muutoksista.
Määräyksestä viestiminen/julkaisu	Määräyshankepääätöksestä, lausuntokierroksesta ja määräyksen valmistumisesta tiedotetaan sähköpostitse ilmailun sääntelyn jakelulistalle ilmoittautuneille sekä Traficomien verkkosivuilla. Valmiit määräykset julkaistaan Finlex-säädöstietopankissa ja Traficomien verkkosivuilla ilmailumääräyskokoelmassa.
Lisätietojen antajat/valmistelijat	tiiminvetäjä Jani Kosonen, jani.kosonen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6646 ylitarkastaja Jani Heiskanen, jani.heiskanen(at)traficom.fi, puh. 029 534 7163 lakimies Leila Iikkanen, leila.iikkanen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6039
Päiväys	2.11.2020

Määräyshankepäättöksen hyväksyminen	Jari Pöntinen johtaja
	Jukka Sironen päällikkö; lentokelpoisuus, lupakirjat ja kelpoisuudet